

FN:s
general-
församling

15 september 2014
Original: Engelska
Översättning till svenska:
Sametinget Sverige

Sextionionde sessionen
Punkt 66 på dagordningen
Urfolksrättigheter

69/. Slutdokument från toppmötet i Generalförsamlingen: Världskonferensen om urfolk

Generalförsamlingen,

Antar följande slutdokument:

**Slutdokument från plenumsmöte i Generalförsamlingen benämnt
Världskonferensen om urfolk**

1. Vi, stats- och regeringschefer, ministrar och representanter för medlemsstaterna, som åter bekräftar vårt högtidliga åtagande gällande ändamålen och principerna i Förenta nationernas stadga, i god samarbetsanda med världens urfolk, är församlade i FN:s högkvarter i New York den 22 och 23 september 2014, i samband med Generalförsamlingens plenum benämnd Världskonferens om urfolk, för att upprepa den viktiga och fortsatta roll som FN har för att främja och skydda urfolkens rättigheter.
2. Vi välkomnar urfolkens förberedande processer för världskonferensen, inklusive den globala förberedande urfolkskonferensen inför världskonferensen om urfolk som hölls i Alta i Norge, i juni 2013. Vi har tagit del av slutdokumentet från Alta-konferensen¹ och andra bidrag som lämnats av urfolk. Vi välkomnar också hela förberedelseprocessen inför detta toppmöte, inklusive det omfattande engagemanget från urfolkens representanter.
3. Vi bekräftar åter vårt stöd till FN:s Deklaration om urfolkens rättigheter, antagen av Generalförsamlingen den 13 september 2007², och våra åtaganden i detta avseende för att samråda och samarbeta i god anda med de berörda urfolken genom deras egna representativa institutioner för att erhålla deras fria, informerade förhandssamtycke innan juridiska och administrativa åtgärder som kan påverka dem, antas och implementeras. Detta i enlighet med de gällande principerna i FN:s Deklaration om urfolkens rättigheter.

¹ Slutdokumentet från Alta A/67/994.

² Resolution 61/295, annex

4. Vi bekräftar vårt högtidliga åtagande att respektera, främja och utveckla och på intet sätt begränsa urfolkens rättigheter och att upprätthålla principerna i FN:s deklaration.
5. I tillägg till deklarationen, vill vi påminna om andra stora framsteg som gjorts de senaste två decennierna när det gäller att bygga upp ett internationellt ramverk för urfolkens rättigheter och strävanden, däribland inrättandet av Permanent Forum för ursprungsfolk (Permanent Forum on Indigenous Issues), skapandet av ett expertorgan för urfolkens rättigheter (Expert Mechanism on the Rights of Indigenous Peoples) och en specialrapportör för urfolkens rättigheter (Special Rapporteur on the situation of human rights and fundamental freedoms of indigenous people). Vi förbinder oss att ta vederbörlig hänsyn till rekommendationer och råd som utfärdats av dessa organ i samarbete med urfolken.
6. Vi uppmantrar de stater som ännu inte har ratificerat eller anslutit sig till ILO 169 (1989); den internationella arbetsorganisationens konvention för urfolk och stamfolk (International Labour Organization Indigenous and Tribal Peoples Convention, nr 169), att överväga att göra det. Vi påminner om de åtaganden som de stater som ratificerat konventionen förbundit sig till, att utveckla samordnade och systematiska åtgärder för att skydda urfolkens rättigheter³.
7. Vi förbinder oss att, i samråd och i samarbete med urfolken, vidta lämpliga åtgärder på nationell nivå, inklusive lagstiftning, politiska och administrativa åtgärder, för att uppnå ändamålen i FN:s Deklaration om urfolkens rättigheter och att främja medvetenheten om den i alla samhällssektorer, däribland lagstiftande församlingar, domstolar och statsförvaltning.
8. Vi förbinder oss att samarbeta med urfolken, genom deras egna representativa institutioner, för att utveckla och implementera nationella handlingsplaner, strategier, eller andra relevanta tillvägagångssätt, för att uppnå målen i FN:s Deklaration om urfolkens rättigheter.
9. Vi förbinder oss att främja och skydda rättigheterna för funktionshindrade personer tillhörande gruppen urfolk och att fortsätta förbättra deras sociala och ekonomiska situation, bland annat genom utarbetande av riktade åtgärder i ovan nämnda handlingsplaner, strategier och tillvägagångssätt, i samarbete med funktionshindrade personer tillhörande gruppen urfolk. Vi förbinder oss dessutom att tillförsäkra oss om att nationell lagstiftning, strategier och institutioner som relaterar till urfolk, inkluderar funktionshindrade personer tillhörande gruppen urfolk och bidrar till att främja deras rättigheter.
10. Vi förbinder oss att arbeta med urfolken för att avskilja faktauppgifter, där så är lämpligt, eller att genomföra undersökningar, och att använda holistiska indikatorer för urfolkens välbefinnande för att ta oss an urfolkens och individernas omständigheter och behov, i synnerhet äldre, kvinnor, ungdomar, barn och personer med funktionshinder.

³ United Nations, *Treaty Series*, vol. 1650, nr 28383.

11. Vi förbinder oss att säkerställa lika tillgång till högkvalitativ utbildning som erkänner urfolkens kulturella mångfald, och till hälsa, bostäder, vatten, sanitet och andra ekonomiska och sociala program för att förbättra deras välbefinnande, bland annat genom initiativ, strategier, och tillhandahållande av resurser. Vi ämnar ge urfolken förutsättningar att själva utforma dessa program så långt det är möjligt.

12. Vi erkänner betydelsen av urfolkens läkekonst, deras traditionella medicin och kunskaper.

13. Vi förbinder oss att försäkra oss om att urfolksindivider har lika tillgång till högsta möjliga fysiska och psykiska hälsa. Vi förbinder oss även att intensifiera arbetet med att hindra spridningen av HIV, AIDS, malaria, tuberkulos och icke-smittsamma sjukdomar, genom att fokusera på förebyggande åtgärder, bland annat genom lämpliga program, strategier och resurser för urfolksindivider, och för att försäkra oss om deras tillgång till sexuell och reproduktiv hälsa och reproduktiva rättigheter i enlighet med handlingsprogrammet från den internationella konferensen om befolkning och utveckling⁴, handlingsprogrammet Beijing Platform for Action⁵ (Fjärde världskonferensen för kvinnors rättigheter 1995) och slutdokumenten från respektive översynskonferenser.

14. Vi förbinder oss att främja varje urfolksbarns rätt, att tillsammans med medlemmar av sin grupp kunna bejaka sin egen kultur, bekänna sig till och utöva sin egen religion eller använda sitt eget språk.

15. Vi stödjer urfolksungdomars egenmakt och kapacitetsuppbyggnad, inklusive deras fulla och verkliga deltagande i beslutsprocesser i frågor som berör dem. Vi förbinder oss att, i samråd med urfolken, utveckla strategier, program och möjligheter, där det är relevant, som syftar till välbefinnande hos urfolkens ungdomar, särskilt vad gäller hälsa, utbildning, sysselsättning och överföring av traditionella kunskaper, språk och metoder, och att vidta åtgärder för att främja medvetenhet och förståelse för deras rättigheter.

16. Vi erkänner att urfolkens rättsliga institutioner kan spela en positiv roll för att ge tillgång till rättvisa och tvistlösningar, och bidra till harmoniska relationer i urfolkssamhället och i samhället. Vi förbinder oss att samordna och föra dialog med dessa rättsliga institutioner, där sådana existerar.

17. Vi förbinder oss att stödja urfolkskvinnors egenmakt och att, i samarbete med urfolken, särskilt urfolkskvinnor och deras organisationer, formulera och implementera strategier och program avsedda att främja kapacitetsuppbyggnad och stärka deras ledarskap. Vi stödjer åtgärder som tillförsäkrar urfolkskvinnor ett fullständigt och effektivt deltagande i beslutsfattande processer på alla nivåer och på alla områden, och undanröjer

⁴ *Report of the International Conference on Population and Development, Cairo, 5-13 September 1994* (United Nations publication, Sales No. E.95.XIII.18), chap. I, resolution 1, annex.

⁵ *Report of the Fourth World Conference on Women, Beijing, 4-15 September 1995* (United Nations publication, Sales No. E.96.IV.13), chap. I, resolution 1, annex II.

hinder för deras deltagande i det politiska, ekonomiska, sociala och kulturella samhällslivet.

18. Vi förbinder oss att intensifiera våra ansträngningar, i samarbete med urfolken, för att förhindra och eliminera alla former av våld och diskriminering av urfolk och individer, i synnerhet kvinnor, barn, ungdomar, äldre och funktionshindrade, genom att stärka rättsliga, politiska och institutionella ramverk.

19. Vi inbjuder FN:s Råd för mänskliga rättigheter att överväga en undersökning av orsakerna till och följderna av våld mot urfolkens kvinnor och flickor, i samråd med specialrapportören för våld mot kvinnor, dess orsaker och följder, specialrapportören för urfolkens rättigheter och andra innehavare av särskilda mandat inom sina respektive uppdrag. Vi inbjuder också FN:s kvinnokommission att överväga att ta upp problemställningen om urfolkskvinnors egenmakt på en framtida session.

20. Vi erkänner staternas åtaganden, när det gäller FN:s Deklaration om urfolkens rättigheter, att samråda och samarbeta i god anda med de berörda urfolken genom deras egna representativa institutioner i syfte att få deras fria och informerade förhandssamtycke innan något projekt som påverkar deras marker eller territorier och andra resurser, godkänns.

21. Vi erkänner också staternas åtaganden, avseende deklARATIONEN, att på nationell nivå, i förening med berörda urfolk, etablera rättvisa, oberoende, opartiska, öppna och transparenta processer för att erkänna, påskynda och klarlägga urfolkens rättigheter beträffande mark, territorier och resurser.

22. Vi erkänner att urfolkens och lokalsamhällellenas traditionella kunskaper, innovationer och sedvänjor utgör ett viktigt bidrag till bevarande och hållbar användning av den biologiska mångfalden. Vi erkänner vikten av att urfolken deltar, där så är möjligt, och att deras kunskaper, innovationer och sedvänjor beaktas.

23. Vi avser att arbeta med urfolk för att ta itu med den påverkan eller potentiella påverkan som stora utvecklingsprojekt har, inklusive projekt som involverar råvaruindustrins aktiviteter, inbegripet att hantera risker på ett lämpligt sätt.

24. Vi påminner om det ansvar som transnationella företag och andra företag har att respektera alla gällande lagar och internationella principer, inklusive FN:s Vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter⁶, och att verka öppet på ett socialt och miljömässigt ansvarsfullt sätt. I detta sammanhang förbinder vi oss även att vidta ytterligare åtgärder, på lämpligt sätt, för att förhindra missbruk av urfolkens rättigheter.

25. Vi förbinder oss att, tillsammans med berörda urfolk, och där det är lämpligt, utveckla strategier, program och resurser för att stödja urfolkens sysselsättningar, försörjningsmöjligheter, traditionella näringar, ekonomiska system, livsmedelsförsörjning och kosthållning.

⁶ A/HRC/17/31, annex.

26. Vi inser betydelsen av den roll urfolken kan spela i den ekonomiska, sociala och miljömässiga utvecklingen, genom traditionella hållbara jordbruksmetoder, inklusive traditionella system för tillgång till utsäde, och tillgång till lånefinansiering och andra finansiella tjänster, marknader, säker besittningsrätt till mark, hälso- och sjukvård, socialtjänst, utbildning och fortbildning, kunskaper och lämplig och överkomlig teknik, inbegripet bevattning och vattenförsörjning.

27. Vi bekräftar och erkänner betydelsen av urfolkens religiösa och kulturella platser och av att ge tillgång till och återföra deras ceremoniella föremål och mänskliga kvarlevor i enlighet med målen i FN:s Deklaration om urfolkens rättigheter. Vi förbinder oss att, tillsammans med berörda urfolk, utveckla rättvisa, öppna och effektiva mekanismer för tillgång till och återföring av ceremoniella föremål och mänskliga kvarlevor på nationell och internationell nivå.

28. Vi uppmanar FN:s Råd för mänskliga rättigheter att, med beaktande av synpunkter från urfolken, granska mandaten för dess befintliga mekanismer, särskilt Expertmekanismen för urfolkens rättigheter under den sextionionde sessionen i Generalförsamlingen, för att förändra och förbättra Expertmekanismen så att den på ett mer effektivt sätt kan säkerställa att deklARATIONEN respekteras, bland annat genom att bättre hjälpa medlemsstaterna att övervaka, utvärdera och förbättra insatserna för att uppnå deklARATIONENS mål.

29. Vi inbjuder människorättsorganisationer att reflektera över FN:s Deklaration om urfolkens rättigheter i enlighet med sina respektive uppdrag. Vi uppmanar medlemsstaterna att på ett lämpligt sätt inkludera information om situationen för urfolkens rättigheter, inklusive åtgärder för att fullfölja målen i FN:s Deklaration om urfolkens rättigheter, i rapporter till dessa organisationer och i FN:s universella periodiska granskningsprocess.

30. Vi välkomnar den allt viktigare roll som nationella och regionala människorättsinstitutioner har, när det gäller att bidra till att uppnå ändamålet med FN:s Deklaration om urfolkens rättigheter. Vi uppmanar den privata sektorn, civilsamhället och akademiska institutioner att delta aktivt för att främja och skydda urfolkens rättigheter.

31. Vi ber Generalsekreteraren, i samråd och samarbete med urfolken, den organisationsöverskridande stödgruppen för urfolkens rättigheter (Inter-Agency Support Group on Indigenous Peoples' Issues) och medlemsstaterna, att påbörja utvecklingen av en omfattande handlingsplan inom befintliga resurser, för att säkerställa en enhetlig inriktning för att uppnå målen i FN:s deklARATION och att rapportera till Generalförsamlingens sjuttionde session, genom det Ekonomiska och sociala rådet, om de framsteg som gjorts. Vi inbjuder Generalsekreteraren att, vid avslutningen av den sjuttionde sessionen i Generalförsamlingen, utse en befintlig ledande tjänsteman inom FN-systemet, med tillgång till de högsta nivåerna av beslutsfattande inom FN-systemet, att koordinera handlingsplanen, öka medvetenheten gällande urfolkens rättigheter på högsta möjliga nivå och öka samordningen av aktiviteterna i FN-systemet i detta avseende.

32. Vi inbjuder FN:s organ, fonder och program, förutom inhemska samordnare, att där så är lämpligt och på begäran, stödja genomförandet av nationella handlingsplaner, strategier eller andra åtgärder för att uppnå målen i FN:s deklaration, i enlighet med nationella prioriteringar och FN:s ramverk för utvecklingssamarbete, där sådana finns, genom bättre samordning och samarbete.

33. Vi förbinder oss att vid Generalförsamlingens sjuttionde session överväga hur vi ska möjliggöra ett deltagande av urfolkens representanter och institutioner i möten med relevanta FN-organ i frågor som berör dem, inklusive att ta del av konkreta förslag från Generalsekreteraren som svar på begäran i punkt 40 nedan.

34. Vi uppmuntrar regeringarna att erkänna det betydelsefulla bidraget från urfolken när det gäller att främja en hållbar utveckling, för att uppnå en rättvis balans mellan de ekonomiska, sociala och miljömässiga behoven hos nuvarande och framtida generationer, och behovet av att främja harmoni med naturen för att skydda vår planet och dess ekosystem, även kallad Moder Jord i ett antal länder och regioner.

35. Vi förbinder oss att respektera urfolkens bidrag till ekosystemförvaltning och hållbar utveckling, inbegripet kunskap förvärvad genom erfarenhet av jakt, insamling, fiske, boskapsskötsel och jordbruk, samt deras vetenskaper, tekniker och kulturer.

36. Vi bekräftar att urfolkens kunskaper och strategier för att bevara sin miljö bör respekteras och beaktas när vi utvecklar nationella och internationella strategier för att begränsa och anpassa oss till klimatförändringarna.

37. Vi noterar att urfolk har rätt att bestämma och utveckla prioriteringar och strategier för att utöva sin rätt till utveckling. I detta avseende, förbinder vi oss att ta vederbörlig hänsyn till alla urfolkens rättigheter i utarbetandet av vår utvecklingsagenda post-2015.

38. Vi inbjuder medlemsstaterna och uppmuntrar aktivt den privata sektorn och andra institutioner att bidra till FN:s frivilliga fond för urfolk (United Nations Voluntary Fund for Indigenous Peoples), The Trust Fund on Indigenous Issues, the Indigenous Peoples Assistance Facility och FN:s partnerskap med urfolk (UN Indigenous Peoples' Partnership) som medel att respektera och främja urfolkens rättigheter världen över.

39. Vi ber Generalsekreteraren att inkludera relevant information om urfolk i sin slutrapport angående genomförandet av millenniemålen.

40. Vi ber Generalsekreteraren, i samråd med den organisationsöverskridande stödgruppen för urfolkens rättigheter (Inter-Agency Support Group on Indigenous Peoples' Issues) och medlemsstaterna, med hänsyn taget till synpunkter som urfolken uttryckt, att rapportera till Generalförsamlingens sjuttionde session hur detta dokument implementerats, och att till samma session, genom det Ekonomiska och sociala rådet, framlägga rekommendationer om hur befintliga FN-mekanismer ska användas, förändras och förbättras för att uppnå målen i FN:s Deklaration om urfolkens rättigheter, tillvägagångssätt för att uppnå en

sammanhängande, systemomfattande strategi för att uppnå deklarationens mål och konkreta förslag för att möjliggöra ett deltagande av urfolkens representanter och institutioner, med utgångspunkt i hans rapport om tillvägagångssätt och medel för att främja urfolkrepresentanternas deltagande i FN i frågor som berör dem⁷.

⁷ A/HRC/21/24.